

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 1. Terminorum explicatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

aliam formam) propter formam equi, & propter equum constitutum ex dispositionibus: sed dispositiones distinguuntur adaequatè à forma equi, & ab equo constituto ex materia, & forma ergo intenduntur propter aliquid adaequatè ab illis distinctum: ergo non habent rationem substantiae. Ex hoc capite excludo à ratione substantiae quantitatè, & omnes primas qualitates, quæ sunt dispositiones ad formam substantialem, & ad compositum substantiale. Excludo etiam omnes secundas qualitates, quæ oriuntur ex primis, quia si primæ propter se non intenduntur, neque propter se poterunt intendi secundæ, quæ ex primis oriuntur. Ex eodem capite qualitates omnes vitales à ratione substantiae excluduntur, quia hæc intenduntur, ut perficiant viuentem in actu primo, quod supponunt, & à quo adaequatè distinguuntur. Impulsum, lucem, sonum, & alias huiusmodi qualitates eadem ratione inter substantias non annuero, quia omnes inueniuntur sunt propter substantiam perficiendam, vel ob alia munera obeunda, à quibus adaequatè distinguuntur, sic inuentæ sunt species impressæ ut viuentis expressam valeat illis adiutum producere: lux propter substantiam quod afficit, tum ut sit obiectum potentie visus, quod videatur, & ratione cuius alia obiecta videri possunt, & sic de quibuscunque aliis qualitatibus.

13 *Actiones & passionès à terminis distinctæ, institutæ sunt à natura propter terminum, ut hic mediis illis existentia recipiat, ergo intentæ sunt propter aliquid ab illis adaequatè distinctum, ergo non habent rationem substantiae. Quod si actio, & passio à termino non distinguantur eandem naturam cum illo subibunt, & si terminus sit substantia, actio cum illo identificata substantia erit. Sic creationem Angelo identificatam, quam non repugnare ostendi in physicis, Controu. 13. Punct. 2. substantiam censo esse dicendam. Relationem transcendentalem à fundamento, & prædicamentalem à fundamento, & termino non distinguo, ideo eiusdem natura erit transcendentalis cum fundamento, & prædicamentalis cum fundamento & termino. Qui autem asserunt relationes prædicamentales esse accidentia superaddita affirmant non intendi propter se, sed resultare ex fundamento, & termino, ex quo capite sub prædicta definitione non comprehenduntur. Præsentia similiter intenditur propter substantiam, quod afficit adaequatè ab illa distinctum, ut illud constituitur in debita distantia ad influxus necessarios ad suam conseruationem recipiendos, & ad agendum, & patiendum: ergo similiter præsentia excluditur à conceptu supra assignato substantiæ constitutiuo. Duratio accidentis physicum non est distinctum à re durante, & in sententia, quæ defendit esse speciale accidentis superadditum eodem modo de illa, ac de præsentia philosophandum est. Sit ut præsentia non distinguatur. Habere tantum dicit extrinsecam denominationem, quibus clauduntur omnia accidentium prædicamenta, quorum nulli competit definitio substantiæ à me assignata, ex quo concludo optimam esse, si quidem competit omnibus entitatibus, quas substantias esse tenet Schola, & nulli illarum quæ inter accidentia recensentur.*

14 *Obiicies: sicut forma equi est propter equum qui resultat ex forma, & ex materia præsupposita, sic calor est propter hoc concretum calidum, quod resultat ex calore, & ex subiecto, quod ad calorem supponitur: ergo sicut forma equi est substantia, quia non est propter aliquid adaequatè ab illa distinctum, sic calor erit substantia iuxta nostra principia quia non est propter aliquid ab illo adaequatè distinctum, sed propter calidum cum quo inadæquatè identificatur, sicut forma equi cum equo. Respondeo negando primum antecedens, quia forma equi primario intenditur propter equum, quem constituit, calor vero non intenditur primario propter calidum, quod constituit, sed propter subiectum, quod supponit, calidum enim formaliter ut calidum, non intenditur propter se: sed propter subiectum, quod dicit pro materiali, in cuius gratiam natura constituit calorem, ut subiectum quod supponit, constitueret calidum, sic de aliis accidentibus, quæ instituta sunt propter substantias, quas afficiunt mediata, vel immediate, ut substantiæ perficiantur, & bene se habeant, vel in ordine ad se, vel in ordine ad aliquam actionem, vel passionem ipsarum.*

15 *Contra prædictam definitionem, & conceptum quem substantiæ adscripsi nullam difficultatem inuenio, quam*

Franciscus Quædo, Philosoph. Tom. II.

prædicta doctrina non præoccupauerit, ex qua facile erit quancumque dissoluere, constat etiam ex prædicta definitione quæ sit formalis ratio accidentis, eo enim ipso quod ens adaequatè diuidatur in substantiam, & accidens, & substantia definitur, id quod primario propter se intenditur à natura, seu id quod non intenditur propter aliud, à quo adaequatè distinguatur, consequens est accidens definiri, id quod intenditur à natura propter aliud à quo adaequatè distinguatur.

PUNCTUM II.

Quid addat natura supra suppositum.

Præcipua substantiæ affectio est substantia, ideo de substantia disputatur, cum de substantia disputatio instituitur.

§. I.

Terminorum explicatio.

1 *Opportet terminorum explicationem in hac materia præmittere, ut distincte nostra procedat disputatio. Natura est id, cui substantia contingit; natura dicitur totum resultans ex materia, forma, & vnione, etiam totum sit simplex principium primum operationum, cui reliqui modi, & cætera accidentia adueniunt. Substantia dicitur entitas complens, & perficiens naturam seu totum substantiale supra explicatum, de natura substantiæ, & effectu formali, qui ex illa confurgat dicā Punct. 3. Substantia hæc quando complet naturam completam sicuti hominē vel equum supposita dicitur, & suppositum constituit; suppositum enim dicit naturam substantialem completam substantiā terminatam. Si natura hæc rationalis sit, substantia non tantum dicitur supposita, sed etiam personalitas, & totum quod constituit non solum suppositum appellatur, quod est nomen commune substantiæ adaequatè includenti naturam rationalem, sicut includit homo, & irrationalem sicuti includit equus, sed etiam persona, quo speciali nomine gaudet subsistens completum rationale, si substantia naturam, seu substantiam inadæquatam perficit, neque supposita, neque personalitas dicitur, subsistens enim inadæquatam, neque suppositum, neque persona dicitur, sic rationalis animus in statu separationis non dicitur persona, neque suppositum, sed tantum subsistens, quia nomina, persona, & suppositum, naturæ tantum completæ accommodantur. Nec desunt aliqui qui modum illum quo afficitur rationalis animus in statu separationis reuocant substantiam appellare, sed modum perfectiatis dici volunt, sed immerito, animus enim rationalis in statu separationis subsistens dicitur, & substantia partiali gaudet, neque est ratio aliqua, quæ modum hunc loquendi reprehendat, illumque inducunt rationes omnes, quæ suadent modum afficientem naturam completam substantiam esse dicendam.*

2 *Itaque substantia abstrahit à ratione completæ, & incompletæ, & supposita contrahitur ad rationem completæ, abstrahit tamen à pura supposita, quæ afficit naturam irrationalem, & à supposita, quæ afficit rationalem naturam, & dicitur personalitas. Personalitas hæc dicit substantiam completam, & afficientem rationalem naturam. Eodem modo quo se habent substantia, supposita, & suppositum, se habent inter se subsistens, suppositum, & persona.*

4 *Hypostasis aliquando idem sonabat, quod substantia ideo recubant Patres in diuinis admittere tres hypostases, ne viderentur tres substantias admittere, iam verò nomen hypostasis pro eodem sumitur, quod suppositum, licet non raro sumatur non pro supposito in concreto; sed pro substantia, seu supposita, & in quacumque ex his duabus posterioribus acceptionibus sumatur, verè dicitur dari in diuinis tres hypostases, quia dantur tria supposita realiter inter se distincta, & tres subsistētē relatiue per quas hæc supposita cōstituantur. Inuenies aliquando apud Arist. hoc nomen, substantia, sumptū pro eodem quod existentia, quia Philosophus substantiam naturæ superadditam non agnouit, cuius notitiam tantum ex mysterio Incarnationis assequuti sumus. Vleimō*

B b

ne

ne te in hac materia terminum aliquem lateat, scito Græcos hoc nomine *idea* significasse quod Latini his vocibus *essentia, substantia, natura*, unde tres personæ *homo, ouison* vocantur, id est, vnius essentia.

§. II.

Aliorum sententia circa præcipuam difficultatem.

5 **S**uppositum aliquo modo distingui à natura certum est, siquidem Verbum assumpsit naturam humanam, & non assumpsit hominem, seu suppositum: quæ verò intercedat distinctio inter vtrumque extremum inter Catholicos Controversæ materiam præbet.

6 **V**etusti Philosophi mysterij Incarnationis ignari naturam à supposito non distinguebant, quibus in re consentire videntur Henr. & Durand. apud Patrem Suar. disp. 34. sect. 2. num. 4. ubi hos refert asserentes naturam, & suppositum tantum per rationem distingui, sicuti distinguuntur entitas, & ens: Sententia hæc omnino est intolerabilis, quia si homo, & humanitas tantum differunt ex modo significandi, & per rationem; non verò in re, implicat vnionem hypostaticam terminatam fuisse ad naturam humanam, & non ad suppositum, ex duobus enim realiter identificatis, & tantum per rationem distinctis non potest vnum vniri, & alterum non vniri, quia vnio est præcisiua: ergo secundum hanc sententiam Verbum vnitum fuit, non solum humanitati, sed homini, seu supposito creato: ergo non solum assumpsit humanitatem, sed hominem, quod hæreticum est: ergo suppositum, & natura, seu homo, & humanitas non tantum per rationem, sed etiam realiter distinguuntur.

7 **R**espondere posset pro Durando vnionem hypostaticam posse præscindere inter naturam humanam, & substantiam ex eo præcisè, quod per rationem distinguuntur, etiam si realiter identificentur, sicuti eademmet vnio præscindit ex parte Verbi, inter substantiam, & naturam, quæ realiter identificantur, & tantum per rationem distinguuntur, & nihilominus vnio naturæ humanæ immediate terminatur ad substantiam Verbi, & non immediate terminatur ad naturam Verbi, quia natura humana Christi non est immediate vnita naturæ diuinæ, sed tantum personalitati Verbi, etsi personalitas Verbi, & natura diuina identificentur: ergo eadem ratione poterit Verbum vniri immediate naturæ humanæ, & illam assumere, & non vniri substantiæ creatæ, neque illam assumere, etiam si natura humana, & illius substantia creata realiter identificentur. Respondeo naturam diuinam non vniri immediate naturæ humanæ, & vniri substantiam Verbi cum illa identificatam, summum esse nostræ fidei mysterium, quod solum reperiri potuit in re infinita simpliciter per essentiam, sicuti est diuinum Verbum, illiusque natura, ratione cuius infinitatis alia his similibus componuntur, sicuti substantiam Verbi produci, & non produci naturam cum illa identificatam; naturam communicari alij personæ, & non personalitatem, quæ, aut alie his similibus in creaturis admitti nefas est, & ita licet in diuinis possumus, & debeamus admittere aliquam conuenire alicui prædicato, & non alij cum illo identificato, hoc in creatis nequaquam admittendum est, quia in diuinis oritur ex Dei infinitate, ratione cuius sine vlla oppositione possunt competere illa, quæ in creaturis sine contradictione non admittentur.

8 **A**ddo ratione identitatis substantiæ Verbi cum natura diuina, humanitatem immediate vnitam substantiæ Verbi mediatè esse vnitam naturæ diuinæ, substantia autem Verbi immediate vnita naturæ humanæ, neque mediatè, neque immediate vnitur substantiæ naturæ humanæ, quia hæc nullo modo existit eo ipso, quod Verbum sit vnitum humanæ naturæ.

9 **S**cotus quem sui sequuntur asserit in 3. dist. 1. q. 1. §. non asserendo, suppositum non addere supra naturam aliquid posituum, sed quid negatiuum, videlicet negationem vnionis actualis ad aliud suppositum, insuper negationem vnionis aptitudinalis ratione cuius anima in statu separationis non est suppositum, quia licet habeat negationem vnionis actualis, non habet negationem aptitudinalis vt vnitur, quia capax est vniri supposito. Si Scotus obiicias naturam similiter esse aptam vniri alteri supposito, respon-

debit naturam non esse aptam, sed non repugnantem, autem verò rationalem in statu separationis non solum non esse repugnantem vt vnatur, sed esse aptam.

Hanc opinionem efficaciter satis impugnat Pater Scotus supra n. n. ad hominem contra Scotum, & Nominales asserentes posse suppositum creatum alienam naturam terminare, in quo casu natura, vel terminaretur aliquo posituum, vel negatiuum; si aliquo posituum iam substantia aliena erit quid posituum, & consequenter omnis substantia non sit respectu omnium naturarum, quæ distinguuntur ab illa cuius est propria. Si dicas terminari aliquo negatiuum, manifestè implicat, quia natura non potest vniri negatiui subiecti extranei, quia ad negationem nulla potest positua vnio terminari, neque negatiua excogitari potest, quia vnio negatiua vnio non est, sed negatio vnionis, & etiam si vnio negatiua vnio dici posset, non apparet in prædictis, quæ vnio negatiua posset hæc esse, neque natura potest immediate affici negatione subiecti extranei, quia si immediate illa afficeretur, iam illa negatio non esset aliena, sed propria, illud enim quod immediate rem afficit, vel quod res per se, & immediate respicit non potest esse alienum; sed necessariò est proprium, quid enim magis proprium, quam illud quod sine alio medio interiecto respicitur.

Ex hoc argumento aliud probabile satis deducit idem Suarius: Verbum diuinum terminat naturam humanam secundum substantiam, quæ est in Verbo quid posituum, vt conuincit ratio supra facta, quia intelli substantiam terminantem alienam naturam debere esse posituum, & in diuinis personis admittunt omnes Theologi, & negari non posset absque infano errore: ergo etiam substantia suppositi creati est quid posituum. Confirmatur: sicuti substantia Verbi constituit Verbum subsistens, ex eo quod illius naturam diuinam terminet, ita substantia cuiusvis suppositi creati constituit illud subsistens, ex eo quod illius naturam terminet, & simile effectum præstat substantia creata naturæ creatæ (loquor vulgari modo iuxta quem dicitur formam tribuere subiecto sum effectum formalem, quem sum moderatus Controversia sexta Physic. Puncto 3. illi quem præstat substantia increata naturæ increatæ salua differentia entis creati, & increati: ergo sicuti in Verbo esse subsistens est quid posituum increatum, ita in homine esse subsistens erit quid posituum creatum.

Rursus arguo contra eandem sententiam. Si suppositum non addit aliquid posituum supra naturam sequeretur habere totam perfectionem creatam, quæ haberet, si substantia propria substantia creata, quia tantum illi deficeret negatio, seu ablatio vnionis ad Verbum, per ablationem autem non constituitur natura magis perfectæ, vt acutè notauit Scotus, sed per additionem. Adde ego per ablationem posse naturam negatiue perfici, etsi non positue, quando ablatio est alicuius posituæ imperfectionis, in præsentem autem ablationem vnionis ad Verbum non est ablatio posituæ imperfectionis, quia vnio ad Verbum non est imperfectio posituæ naturæ humanæ, sed maxima illius perfectio: ergo natura humana per negationem vnionis ad Verbum non constituitur positue perfectæ, neque negatiue, hoc est carens imperfectione, quæ haberet seclusa hac negatione: ergo Verbum diuinum assumens naturam humanam assumpsit illam cum omni perfectione positua, & negatiua, quam haberet si subsisteret propria substantia, si substantia propria nihil aliud est quam negatio vnionis ad Verbum. A priori breuiter eandem rationem expendo. Pura negatio non potest esse perfectio entitatis posituæ, neque illam perficere: sed substantia est perfectio naturæ & illam perficit: ergo substantia non est negatio. Maiorem probonegatio est non ens: ergo non potest esse perfectio, perfectio enim est complementum, & nulla res compleri potest per negationem, quia complementum dicit additionem perfectionis, negatio autem, non est additio, sed ablatio. Minorem proba: si substantia non perficeret naturam, illamque completeret penitus esset otiosa, & nullum esset minus, seu formalis ratio, per quam posset constitui, vt constabit ex dicendis Puncto sequenti: ergo dicendum est substantiam naturam perficere, & constituere totam subsistens, quod perfectionem addat supra totum essentiale, seu naturam ex materia, & forma compositam. Conclusio, & ratio robur accipiet ex dicendis Puncto immediato de substantia